СВІТ

ВСЕУКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА ДЛЯ НАУКОВЦІВ ТА ОСВІТЯН | ЗАСНОВАНА У КВІТНІ 1997 Р. | № 15–16 (1195–1196) Квітень, 2022 р.

Якими «пасками» зустріли воїни Великдень

…Наближався Великдень. Але весна повсюди була холодна. Смертельний холод, який принесли на своїх танках, літаках і ракетах окупанти, не могло розтопити очікування великого свята. Тим більше, «браття во Христі» і без хреста в душі нещадно нищили собори, палили церкви, влаштовували в них катівні, мародерили, у перехоплених розмовах було видно й чути, що жодної світлої й людяної думки не відвідувало їхні голови. Природа плакала разом з людьми, які ховалися по підвалах, а потім – нерідко під свист куль і снарядів виривалися «зеленими коридорами» і тікали, куди могли, тільки б не чути вибухів, не бачити полум'я, спалених будинків, не бачити ворогів, що топчуть нашу землю і знищують наших людей.

У Львові відкрили «Великодній коридор життя» – символ оголених хатніх дахів, і водночас - гуманітарних та евакуаційних коридорів. Над конструкцією упродовж трьох тижнів працювали переселенці з Краматорська, Маріуполя, Рубіжного, Попасної, Сєвєродонецька, що зараз живуть у Львові. Вони розфарбували 5 тисяч крашанок, які всі охочі тепер розвішували на конструкції «даху», присвячуючи їх пам'яті тих, кому не вдалося дочекатися «зелених коридорів» і вибратися із російської напасті.

У Ватикані надумали доручити українці і росіянці разом тримати хрест під час Хресної дороги у Страсну П'ятницю з Папою Римським Франциском. Таке рішення викликало обурення серед українців. На думку Святого Престолу, це підкреслило б символічність дії, сприяло примиренню. Але чи можна примирити жертву з агресором? Як написав у своїй статті відомий правозахисник і викладач Українського католицького університету Мирослав Маринович: хрест Авеля і хрест Каїна — це різні хрести. Каїну, який напав на Авеля і убив його, якщо слідувати за Біблією, Господь промовив: «Тепер же проклятий ти від землі, що відкрила свої уста, щоб прийняти кров брата твого з твоєї руки».

Хочеться вірити, що ні суд Божий, ні суд людський не оминуть агресорів. Вони заплатять за все разом з головним агресором.

Друга половина квітня... Бойові дії в Маріуполі стають особливо лютими, ворог усе кидає на штурм міста і застосовує зброю масового знищення. Будинки пробиті наскрізь, під завалами - загиблі. Так, на думку окупанта, виглядає «визволення». Росіяни як фашисти у Другу світову знімають на відео свої воєнні злочини. Збирають компромат для Гаазького суду.

Мешканці Бучі, Гостомеля дають свідчення правоохоронним органам про життя в окупації. Поряд з цими містами стає розстріляна Бородянка, де під завалами будинків знаходять десятки загиблих. А на Сумщині наші воїни виявляють залишки хімічної зброї — зарин та інші речовини.

На північному сході України обстріли продовжуються. Ракетного удару зазнає Київ, рашистів не стримує те, що в Києві саме в цей день перебуває Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш. Стріляють по Броварах, під обстрілами багатостраждальний Харків, Сумська і Чернігівська області… Водночас ворог зосереджує і накопичує сили, щоб почати наступ на південний схід, південь, Донбас, і в «запаленій голові» рашистського вождя знову вимальовується новоросія як ще один крок до реалізації маніакального прагнення підім'яти Україну.

Але Збройні Сили України вміло тримають оборону. Тільки б зброя надходила вчасно і в потрібній кількості від наших партнерів! Для цього наприкінці квітня вперше зібралися на базі «Рамштайн» у Німеччині представники понад 40 країн, які підтримують Україну…

А тим часом українські воїни продовжують пекти «паски», як про це «повідомляє» представник окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади (*див. на колажі*).

Продовжуємо повертати передплатникам номери «Світу», матеріали до яких друкувалися в електронному форматі

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ

Сьогодні – на папері, завтра – в космосі і на полі бою

«Закрити небо» власними силами з допомогою ракетно-космічних технологій – чим не завдання для науковців? 4

Любов СМОЛЯР: «Ми навчаємо студентів критично мислити і розв'язувати задачі завтрашнього дня»

Ми є університетом впливу і прагнемо ще більшого. І ми прагнемо дати можливість молоді здобути найсучаснішу освіту. 5

Микола ТРОФИМЕНКО: «Наш університет має стати символом відновлення міста-героя Маріуполя»

27–28 лютого Маріуполь почали обстрілювати з «Градів», мінометів, танків. Будинки горіли, вибухали. Далі зникли газ, вода, зв'язок, опалення. 6

Юрій ДАНЬКО: «Викладачі і студенти СНАУ довели, що українські аграрії – «міцні горішки»

Роботи буде дуже багато. Але ми обов'язково все відбудуємо, і через кілька років університет стане ще кращим. 7

ВИПРОБУВАННЯ

Війна. Вистояти і перемогти

Продовжуємо хроніку українського спротиву

Квітень. П'ятдесят друга доба героїчного протистояння

16 квітня головнокомандуючий ЗСУ Валерій Залужний провів переговори з головою Об'єднаного комітету начальників штабів США. «Обговорили складну безпекову ситуацію, зокрема ведення важких боїв на рубежі Харків – Ізюм, стримування російського наступу в Луганській і Донецькій областях, критичну ситуацію довкола Маріуполя, а також ракетні обстріли по всій території України», – зазначив Залужний.

За оперативною інформацією станом на 16 квітня ворог зосередив біля Ізюма до 22 батальйонних тактичних груп, має намір вийти в тил підрозділів Об'єднаних сил у районі Слов'янська. Найбільш активні дії противника фіксуються на Слобожанському та Донецькому напрямках. Продовжується часткове блокування Харкова та його обстріли із застосуванням артилерії. Ворог намагається взяти під контроль Попасну та Рубіжне, встановити повний контроль над Маріуполем.

Загальні бойові втрати противника з 24.02 по 16.04: особового складу – близько 20100 осіб, танків – 762, бойових броньованих машин – 1982, артилерійських систем – 371, РСЗВ – 125, засоби ППО – 66, літаків – 163, гелікоптерів – 145, автомобільної техніки – 1458, кораблі /катери – 8, цистерн з ПММ – 76, БПЛА оперативно-тактичного рівня – 138.

17 квітня. Опитувальник від ЄС заповнено

П'ятеро жителів Бучі та Гостомеля з двох родин офіційно дали свідчення в поліції, їхні покази задокументовано. Встановлено імена тих, хто їх катував.

Президент США Джо Байден підписав закон про надання чергового пакету збройної допомоги для України у 800 мільйонів доларів. На сайті Пентагону опублікували список озброєння, яке, за повідомленням CNN, вже до кінця тижня буде доправлено до кордону України.

У селі Білка на Сумщині, де були російські військові, знайшли зарин. Зараз цим займається Служба безпеки України.

У Києві існує небезпека авіаційних та ракетних ударів, і доки триває війна, столиця повинна бути готовою до оборони. Протягом останніх двох днів нанесено ракетні удари по інфраструктурі столиці в Дарницькому районі та передмісті – в районі Вишневого. Про це йдеться у зведенні голови ВА Києва Миколи Жирнова.

У лікарні «Феофанія» провели унікальну операцію, під час якої дістали кулю з серця, не зупиняючи його. Хірурги врятували життя 20-річного українського воїна Володимира Гордієнка, якому дивом вдалося втекти з російського полону. Він вцілів після допитів, тортур та обстрілу окупантами авто, на якому він рятувався з побратимом. Два дні Володимир лісом діставався до своїх. Пізніше з'ясувалось, що йшов він із кулею в серці. Операція тривала 5 годин і пройшла успішно. За декілька годин хлопець розмовляв, а на наступний день — ходив.

Україна заповнила опитувальник для статусу кандидата на членство в Євросоюзі. Про це повідомив заступник керівника ОП Ігор Жовква. Тепер Єврокомісія має підготувати рекомендацію щодо відповідності України Копенгагенським критеріям членства.

18 квітня. Відкрито тимчасовий міст між Києвом і Житомиром

Керівник Луганської ОВА Сергій Гайдай закликав жителів області евакуюватися, поки є така можливість. «Наступний тиждень може бути останнім, коли ще матимем шанс вас врятувати».

На півдні ЗСУ уразили понад сто цілей противника: знищили 60 загарбників і 16 одиниць техніки. Натомість ворог упродовж доби здійснив понад 30 обстрілів українських позицій.

Маріуполь. На відео маленька дівчинка розповідає, що її звати Аліса і вона перебуває у бункері. «Хочу, щоб мене евакуювали», – каже Аліса. Мама маленької Аліси – медик, вона захищає місто. Дівчинка, як і сім'ї військових та сотні цивільних, вже понад 50 днів перебуває в одному з бункерів «Азовсталі».

На 06:00 18 квітня ворог не зміг розширити плацдарм на лівому березі Сіверського Донця. Провів розвідку боєм у районах населених пунктів Заводи, Дмитрівка та Дібровне, але зазнав втрат і відійшов.

Безуспішно намагався закріпитись в районах населених пунктів Кремінна та Рубіжне. Здійснював штурмові дії в районах населених пунктів Новотошківське, Попасна, Авдіївка та Мар'їнка.

Російські загарбники нанесли 5 ракетних ударів по Львову. Кількість постраждалих від ракетних обстрілів зросла до 11. Пошкоджено або знищено близько 40 автомобілів. Від ударної хвилі розбиті вікна в готелі, де живуть евакуйовані.

Рашисти вдарили по Дніпропетровщині, 60% ракет збила ППО.

На Луганщині почався наступ російських військ, у Кремінній йдуть вуличні бої. Вночі ворог здійснив ракетний обстріл Краматорська.

Укрпошта повідомила, що за 5 днів з моменту запуску поштової марки «Русскій воєнний корабль, іді ...» продали майже пів мільйона екземплярів.

У селі Стоянка Києво-Святошинського району відкрили тимчасовий міст, що дозволило розблокувати рух транспорту між Києвом і Житомиром

Українські захисники нищать окупантів під Миколаєвом: деякі підрозділи ворога втратили понад 70%.

Рф уже стягнула на сході й півдні України 76 батальйонних тактичних груп – Пентагон.

Загарбники завдають ударів по «Азовсталі» надважкими авіабомбами. У підземних укриттях меткомбінату знаходиться не менше 1000 мирних. Командир полку «Азов» закликає світових лідерів організувати гуманітарний коридор із «Азовсталі».

19 квітня. Ворог нахабніє

В Україні понад 30% сільськогосподарських полів не використовуватимуть для посадки пшениці, ячменю, соняшника та кукурудзи. Військові дії, що продовжуються, можуть викликати глобальну продовольчу катастрофу: 36 країн залежать від експорту України та Росії, – повідомили в ООН.

Оперативна інформація на 06:00 19 квітня: Противник намагається встановити повний контроль над Донецькою і Луганською областями, а також утримати сухопутний коридор з тимчасово окупованим Кримом.

Продовжується часткове блокування Харкова. Для організації системи ППО наступального угруповання, ворог перекидає додаткові зенітні ракетні дивізіони ЗРК «Тор» до Харківської області. Для прикриття основних пунктів управління, а також тилових районів розгорнуто зенітні ракетні дивізіони С-400 та С-300. На Ізюмському напрямку ворог веде наступальні дії на лівому березі річки Сіверський Донець.

Втрати окупантів 126-ї бригади берегової оборони чорноморського флоту складають до 75%. 810-а окрема бригада морської піхоти чорноморського флоту втратила 158 військовослужбовців вбитими, близько 500 пораненими, а 70 осіб вважаються зниклими безвісти.

На території Донецької та Луганської областей захисники України за минулу добу відбили 7 атак ворога, знищили 10 танків, 18 одиниць броньованої та 8 одиниць автомобільної техніки, 1 артсистему, а також міномет противника з розрахунком. Повітряні Сили ЗСУ уразили сім повітряних цілей: один літак, чотири БПЛА та дві крилаті ракети.

20 квітня. Головне зі звернення Володимира Зеленського

Відбулася зустріч з президентом Європейської Ради Шарлем Мішелем. Обговорили оборонну, фінансову та санкційну допомогу Україні. А також євроінтеграцію.

В Євросоюзі триває підготовка шостого санкційного пакету. Працюємо над тим, щоб зробити його по-справжньому болісним для російської держави.

Росія має бути визнана державою – спонсором тероризму, а російські збройні сили повинні бути визначені терористичною організацією.

У Києві відновили роботу представництво Євросоюзу і посольства дружніх держав.

Звільнено вже 934 населених пункти, а поліція відновила роботу у 435-ти. Органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи запрацювали у 431-й громаді.

Ситуація на сході та півдні нашої країни залишається максимально жорсткою. Окупанти не полишають спроб на рахунок нового масштабного наступу.

Загальні бойові втрати противника з 24.02 по 20.04: особового складу – 20900 осіб (+100), танків – 815 (+13), бойових броньованих машин – 2087 (+24) , артилерійських систем – 391 (+5), РСЗВ – 136 (+4), засоби ППО – 67, літаків – 171 (+2), гелікоптерів – 150, автомобільної техніки – 1504 (+9), кораблі /катери – 8 од, цистерн з ПММ – 76, БПЛА оперативно-тактичного рівня – 165 (+7).

21 квітня. путін хоче «утилізувати» у Маріуполі своїх злочинців

«Ворог не припиняє спроб взяти штурмом територію «Азовсталі». За підтримки танків, бронетехніки та піхоти, артилерійських обстрілів, ракетних ударів ворог намагається прорватися...

Характерно, що їхня техніка з маркуванням V — тих, хто вчиняв злочини проти цивільного населення на Київському напрямку», — зазначив заступник командира полку «Азов» капітан Святослав Паламар. – У такий спосіб путін хоче «замести сліди та ліквідувати цих ублюдків, які творили страшні звірства з нашими громадянами».

росія відхилила пропозицію Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерреша оголосити чотириденну гуманітарну паузу на Великодні свята для виведення цивільних осіб із Маріуполя та доставки гумдопомоги в постраждалі райони.

Міністри фінансів країн G7 оголосили про допомогу Україні у понад $24 мільярди.

22 квітня. Розцвіли тюльпани на Алеї Небесної сотні

Ці квіти — подарунок Королівства Нідерландів на знак шани й поваги до наших героїв. Сьогодні це нагадування про те, що війна триває вже не один рік.

Оперативна інформація від Генштабу на 6:00 22 квітня: На Слобожанському напрямку ворог продовжує частково блокувати Харків, на Ізюмському напрямку зосередив до 25-ти батальйонних тактичних груп.

На Донецькому і Таврійському напрямках активізував бойові дії. Одночасно посилює угруповання військ на Запорізькому напрямку.

Ворог продовжує зазнавати втрат. Батальйонна тактична група 136-ї окремої мотострілецької бригади 58 загальновійськової армії Південного округу, зазнала значних втрат в живій силі (до 250 осіб) та втратила до 10 одиниць реактивних і ствольних артилерійських систем.

На території Донецької та Луганської областей за минулу добу відбито десять атак російських окупантів, знищено шість танків, вісім одиниць броньованої та п'ятнадцять одиниць автомобільної техніки, чотири артилерійські системи.Підрозділи ППО збили два літаки (Су-34 та Су-25) і вісім безпілотних літальних апаратів типу «Орлан-10».

23 квітня. І «Вагнер» не допоможе

Оперативна інформація на 06:00 23 квітня: російські загарбники перекинули передову групу підрозділу ПВК «Вагнер» в район села Новобахмутівка Донецької області.

Найбільша активність ворога спостерігається на Слобожанському та Донецькому напрямках. Не припиняються ракетно-бомбові удари по об'єктах військової та цивільної інфраструктури. Для нарощування системи ППО у районі Скадовська розгорнуто батарею С-300ВМ.

На Слобожанському напрямку ворог продовжує частково блокувати Харків та обстрілювати його із ствольної та реактивної артилерії. Наступальні та штурмові дії відбуваються південніше Ізюма. За наявною інформацією, підрозділи 64-ї окремої мотострілецької бригади, яка брала участь у масових вбивствах, катуваннях та гвалтуванні цивільного населення в Бучі, діють в районі Ізюма і вже зазнали втрат.

Ворог наступає уздовж усієї лінії зіткнення. Основні зусилля зосереджує на Сєвєродонецькому напрямку з метою наступу на Слов'янськ. Триває наступ у напрямку Новотошківського та штурмові дії у районах Рубіжного, Попасної і Мар'їнки.

На Маріупольському напрямку противник продовжує блокувати наші підрозділи в районі заводу «Азовсталь» та завдавати авіаційних ударів по місту, зокрема із застосуванням літаків дальньої авіації.

Тільки на території Донецької та Луганської областей за минулу добу відбито вісім атак ворога, знищено дев'ять танків, вісімнадцять одиниць броньованої та тринадцять одиниць автомобільної техніки, паливозаправник, три артилерійські системи.

ГУР МО України роздобуло список воєнних злочинців 117 окремого полку морської піхоти каспійської флотилії (в/ч 87852), що скоюють вбивства, знущання з мирних жителів України на Запорізькому та Маріупольському напрямках.

А в Єрусалимі у Велику суботу напередодні православного Великодня зійшов благодатний вогонь, даючи світлу надію на завтра.

ВИПРОБУВАННЯ

24 квітня. «Світло завжди перемагає темряву»

Головнокомандувач Збройних сил України Валерій Залужний привітав українців зі світлим святом Воскресіння Христового: «Добро долає зло. Ми обов'язково переможемо! Адже за нами правда і з нами Бог!»

Напередодні Великодня ЗСУ знищили пункт управління 49-ї російської армії та ліквідували двох генералів. Передовий пункт управління всупереч здоровому глузду було розміщено неподалік лінії бойового зіткнення у Херсонській області. Два генерали ліквідовані, ще один – важкопоранений. Персональні дані уточнюються.

Від початку повномасштабного вторгнення рф Польща передала Україні озброєння на понад 1,6 мільярда доларів. Про це заявив на пресконференції прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький.

Зведення Генштабу ЗСУ: На Сіверському напрямку противник нарощує інженерно-фортифікаційне обладнання позицій за 3 км від державного кордону України.

На Слобожанському напрямку за 60 км від державного кордону України розгорнуто пускові установки ОТРК «Іскандер-М».

Здійснюються наступальні і штурмові дії на Сєвєродонецькому, Курахівському та Попаснянському напрямках. Йдуть бої в районах населених пунктів Зарічне, Рубіжне і Попасна. На Сєвєродонецькому напрямку ворог навів понтонні переправи через річку Красна. На Авдіївському напрямку нарощує систему протиповітряної оборони.

На Маріупольському напрямку продовжує здійснювати вогневий вплив та блокувати наші підрозділи в районі «Азовсталі».

У Донецькій та Луганській областях за минулу добу відбито дванадцять атак російських окупантів, знищено чотири танки, п'ятнадцять одиниць броньованої та чотири одиниці автомобільної техніки, п'ять артилерійських систем.

38 зенітно-ракетний полк знищив ще один російський гвинтокрил, – повідомив речник голови Одеської ОВА Сергій Братчук. «Благодатний вогонь зійшов на гвинтокрил антихристів», – сказав він.

Обстріли. Російські війська вночі обстрілювали Харків, у Слобідському та Київському районах троє постраждалих. Також упродовж доби тривали ворожі обстріли у Чугуївському і Дергачівському районах.

У Донецькій області активні бойові дії тривають уздовж лінії зіткнення. По Авдіївці армія рф завдає авіаударів, обстрілює касетними снарядами. У Мар'їнці, Новомихайлівці ідуть бої. Маріуполь чекає на «зелений» коридор.

У Херсонській області ворог здійснює обстріл населених пунктів.

На Дніпропетровщині ворог тричі вдарив у Павлоградському районі по залізничній інфраструктурі та промисловому підприємству.

25 квітня. Шістдесят перша доба героїчного протистояння

В Одесі продовжують розбирати завали будинку, у який вчора влучила російська ракета.

Десятки мирних жителів Бучі, були вбиті крихітними металевими дротиками від снарядів російської артилерії — так званими флешетами. Про це пише *The Guardian* з посиланням на судових медиків та патологоанатомів. Такі дротики знайшли в головах і грудях людей. Незалежні експерти, переглянувши фотографії, підтвердили, що це флешети — протипіхотна зброя часів Першої світової війни.

Оперативна інформація на 06:00 25 квітня. На Слобожанському напрямку російські окупанти продовжують обстріли із ствольної артилерії та реактивних систем залпового вогню по населених пунктах Харків, Карасівка, Прудянка та Коробочкіно. На напрямках Ізюм – Барвінкове та Ізюм – Слов'янськ ворог намагається вести штурмові дії, успіху не має.

На Донецькому і Таврійському напрямках противник здійснював артилерійські обстріли позицій ЗСУ. В Маріуполі завдав ракетно-бомбових ударів по території заводу «Азовсталь». Веде штурмові дії у Попасній.

Сили оборони України завдають противнику значних втрат. Тільки на території Донецької та Луганської областей за минулу добу відбито сім атак ворога, знищено тринадцять танків, три артилерійські системи, сімнадцять одиниць броньованої техніки, чотири бойові броньовані машини та вісімнадцять одиниць автомобільної техніки і чотири паливозаправники. Підрозділами протиповітряної оборони, в зазначеному районі, було збито три безпілотні літальні апарати типу «Орлан-10».

До України прибули держсекретар США Ентоні Блінкен та міністр оборони Ллойд Остін. Обговорювали оборонну допомогу, посилення санкційної політики проти Росії, фінансову підтримку України та гарантії безпеки.

Обстріл української залізниці. На Рівненщині ворог випустив дві ракети по залізничній інфраструктурі області. На Львівщині внаслідок ракетного удару стався вибух на тягловій підстанції залізничної станції «Красне» — голова Львівської ОВА Максим Козицький. На Вінниччині під ракетні удари російських військових потрапили Жмеринка та Козятин.

На тимчасово захопленій території Херсонської області, в селищі міського типу Велика Олександрівка, окупанти оголосили місцевому населенню про необхідність до 28 квітня залишити населений пункт. До жителів, які не виконають наказ, буде застосовано примусову евакуацію. На тимчасово захоплених територіях Харківщини та Луганщини окупанти займаються мародерством, крадіжками та пограбуванням місцевого населення. Особливу увагу приділяють «вилученню» алкогольних напоїв та продуктів харчування.

26 квітня. Річниця Чорнобильської аварії

Нова загроза катастрофи світового масштабу: дві російські крилаті ракети пролетіли на низькій висоті над майданчиком Запорізької АЕС у напрямку Запоріжжя – о 6.41 та 6.46. Згодом у Запоріжжі зафіксували вибухи від їх попадання. За 36 років після Чорнобильської трагедії росія наражає весь світ на небезпеку повторення ядерної катастрофи, наголошують в Енергоатомі.

Після всього, що російські військові зробили в Чорнобильській зоні та на Запорізькій АЕС, ніхто у світі не може почуватися безпечно, знаючи, яка кількість атомних об'єктів, ядерної зброї та відповідних технологій є в російської держави. Якщо в Росії забули, що таке Чорнобиль, то це означає, що потрібен глобальний контроль над російськими АЕС.

У придністровському регіоні біля селища Маяк повідомляють про вибухи на радіотелецентрі. Наразі з'ясовують подробиці інциденту. Хто відповідальний за вибухи невідомо. Молдовський президент Майя Санду скликає Раду безпеки Молдови через ситуацію у Придністров'ї.

Неспокійною ніч була на сході та півдні. Херсонщина – на межі гумкатастрофи. Війська рф вночі обстріляли Миколаїв. У Рубіжному та Попасній Луганської області тривають позиційні бої. Ворогу не вдається захопити міста.

Упродовж доби російські загарбники обстрілювали Харків, Золочівський район та Дергачі Харківської області. Ідуть бойові дії в Ізюмському напрямку.

У Донецькій області відомо про трьох поранених цивільних: двоє – у Мар'їнці, одна людина – у Великій Новосілці. Тривають бої поблизу Лимана. У Маріуполі над заводом «Азовсталь», де у підвалах заводу ховаються мирні жителі, в тому числі – діти, помітили чорний дим. Про це свідчать знімки, опубліковані *Sky News*.

У Запоріжжі дві рашистські керовані ракети влучили на територію одного з підприємств міста. Третя ракета розірвалася у повітрі. Пошкоджень та руйнацій зазнали інфраструктурні об'єкти підприємства.

У Німеччині на авіабазі «Рамштайн» розпочалася зустріч міністрів оборони понад 40 держав. Як заявив міністр оборони США Ллойд Остін, партнери мають допомогти Україні захиститися від російської агресії.

У засіданні Консультативної групи з питань безпеки в Україні бере участь генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг. За словами голови Об'єднаного комітету начальників штабів ЗС США генерала Марка Міллі, головне завдання переговорів – синхронізація та координація військової допомоги.

27 квітня. Тектонічні зрушення «Рамштайну» і приїзд Гутерреша

Міністр оборони США Ллойд Остін заявив, що активна взаємодія глав оборонних відомств і начальників штабів, яка мала місце у Рамштайні, продовжиться далі у форматі Контактної групи з питань оборони України.

Віцепрезидент російського Газпромбанку Ігор Волобуєв виїхав із росії в Україну і вступив до лав тероборони — про це він розповів *The Insider*. «Я більше не міг перебувати в росії. За національністю я українець, народився в Охтирці, я не міг більше спостерігати збоку, що творить росія з моєю Батьківщиною. Мій візит — це як покаяння, я хочу відмитися від свого російського минулого. Я хочу залишитись в Україні до перемоги», — заявив Волобуєв. За словами колишнього топменеджера, Газпром вклав у дискредитацію України у Європі мільйони доларів. Для цього було найнято спеціальні агенції. Перед піарниками поставало завдання – показати, що «українська ГТС аварійна, труби гнилі, що реконструювати систему надто дорого та простіше – від неї відмовитися», а також, що «Україна – несумлінний транзитер російського газу, злодій». Особливо активно ця робота проводилася під час «газових війн» 2004–2005 та 2008–2009 років.

Маріуполь перетворюється на гетто: загарбники не пускають українців до міста без «фільтрації». З самого Маріуполя російські загарбники повністю вивезли всі цінні експонати з Музею краєзнавства та Художнього музею ім. Куїнджі. Вивезено оригінали картин Архипа Куїнджі та Івана Айвазовського.

Оперативна інформація станом на 18:00 27 квітня. На Слобожанщині ворог здійснював систематичні обстріли із артилерії, зокрема і реактивних систем залпового вогню, по містах Харків і Дергачі та населеному пункту Прудянка.

У районі селища Левківка Ізюмського району, противник організував пункт збору пошкодженої техніки, де здійснюється ремонт.

На Донецькому і Таврійському напрямках ворог продовжує обстріли позицій наших військ із мінометів та ствольної артилерії. На тимчасово захопленій території Запорізької області окупанти здійснюють перепис місцевого населення. Пересування тимчасово захопленою територією без документів, що засвідчують особу, заборонене.

На території Херсонської області окупанти готуються до проведення так званого «референдуму», друкуються бюлетені, уточнюють особисті дані мешканців.

Три блоки питань і тектонічні зрушення: Резніков розповів про зустріч на базі «Рамштайн». За словами Резнікова «відбулись тектонічні зрушення на рівні філософії». Прийнято стратегічне рішення – перехід на західні калібри і техніку. Україна вже отримує артилерію калібру 155-мм. Це поступово забезпечить повну взаємосумісність української та армій країн НАТО. На зустрічі йшлося й про виробництво озброєнь та військової техніки, місце України у цих процесах.

Генсек ООН прибув до України. Антоніу Гутерреш заявив, що ООН продовжить розширення гуманітарної підтримки та забезпечення евакуації мирного населення із зон конфлікту.

28 квітня. Парламент Канади визнав злочини росії в Україні геноцидом

Станом на 06:00 28 квітня: Основні зусилля окупантів зосереджені на Ізюмському напрямку. Противник намагається розвивати наступ на місто Лиман. Готується до форсування річки Сіверський Донець. Інтенсивний вогневий вплив здійснює на Авдіївському напрямку.

Російські загарбники продовжують використовувати аеродром Мелітополя для базування та польотів літаків штурмової авіації.

На Південнобузькому напрямку основні зусилля зосереджуються на напрямках Херсон – Миколаїв та Херсон – Кривий Ріг.

Поки ми тут, місто не їхнє. Українські бійці в Маріуполі захищатимуть українське місто-герой так довго, скільки буде необхідно, хоча ситуація з кожним днем ускладнюється. Про це в інтерв'ю *Reuters* сказав заступник командира полку «Азов» капітан Святослав Паламар.

ПАРЄ проголосувала за створення трибуналу для розслідування злочинів рф в Україні. В резолюції зазначається, що перед трибуналом має постати як військово-політичне керівництво рф, так і безпосередньо ті, хто вчиняв злочини. Трибунал повинен мати право видавати міжнародні ордери на арешт без обмеження імунітетом держави або глав держав і урядів та інших державних посадовців.

29 квітня. «Джерело розчарування, досади та гніву»

росія знову бомбардувала Київ. І саме тоді, коли у Києві перебував Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш, який визнав нездатність Радбезу ООН запобігти війні та зупинити її. Генсек ООН сказав, що для нього це є «джерелом великого розчарування, досади та гніву».

В України крадуть урожай. Міністерство закордонних справ України рішуче засуджує злочинні дії росії, пов'язані з «експропріацією» врожаю у фермерів Херсонської області. Мародерське вивезення зерна з Херсонської області, блокування відвантажень з українських портів та мінування суднохідних шляхів загрожують продовольчій безпеці світу.

Ілон Маск передав Україні системи енергозбереження Tesla Powerwall. Сонячні панелі та системи збереження енергії Tesla Powerwall отримали дві амбулаторії в Бородянці та Ірпені.

30 квітня. Із «Азовсталі» евакуювали першу групу жителів Маріуполя

Ситуація на ранок. У районі Гуляйполя на Запоріжжі тривають запеклі бої, вночі активно працювала артилерія з обох боків.

У Дніпропетровській області вранці обстріляно ракетами Синельниківський район.

У Харкові вночі тривали обстріли міста, зокрема, житлового району Салтівка. Протягом доби загарбники обстрілювали населені пункти Богодухівського, Ізюмського та Лозівського районів.

У Донецькій області зафіксовані авіа– та ракетні удари, артилерія била по всій лінії фронту. У Мар'їнці, Красногорівці, Новомихайлівці відбулись невдалі спроби прориву. Ситуація у Маріуполі без змін.

Ворог продовжує бойові дії на території Херсонської області та обстріл сусідніх областей. Критичною залишається ситуація у селах, які межують з Миколаєвом, Снігурівкою, Зеленодольським та Кривим Рогом.

Із «Азовсталі» евакуювали 20 жінок і дітей. Домовлений «режим тиші» розпочався не о 6.00, як було обіцяно, а об 11.00. Евакуаційна колона приїхала лише о 18.25. Про це повідомив заступник командира полку «Азов» Святослав Паламар (Калина). Військовослужбовці «Азова» допомогли в рятувальній операції, тросами витягаючи з-під завалів цивільних: літніх людей, жінок і дітей. Українські бійці сподіваються, що всіх мирних мешканців вдасться евакуювати.

За повідомленнями Генерального штабу ЗСУ та інформагентств

(Продовження в наступному номері)

ВЕКТОР РОЗВИТКУ

Сьогодні – на папері, завтра – в космосі і на полі бою

Попри всі втрати, Україна зберігає статус на світовій космічній арені, а питання розвитку ракетно-космічної галузі й надалі залишається актуальним. У Всесвітній день авіації та космонавтики Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки провела круглий стіл «Участь молодих учених України в розвитку ракетно-космічної галузі в умовах війни». Захід, який відбувся в онлайн-форматі, було присвячено 25-річчю польоту першого космонавта незалежної України Леоніда Каденюка.

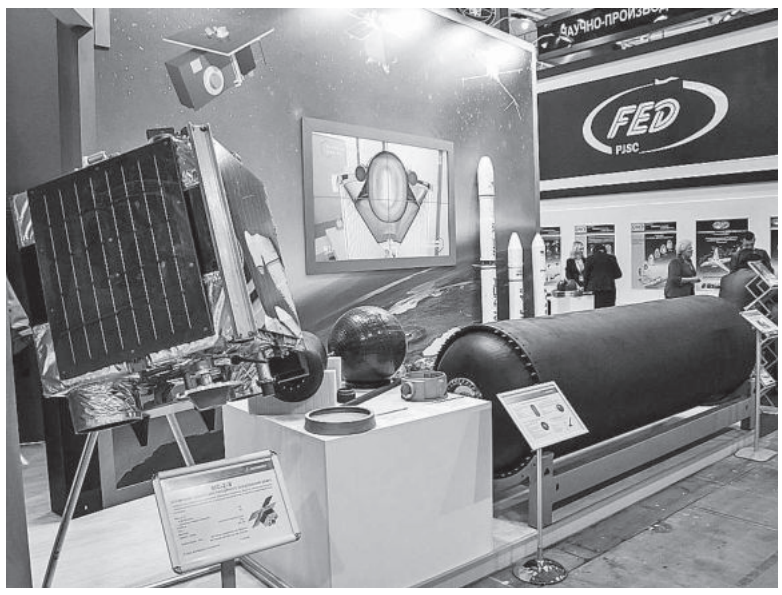

Під час підготовки матеріалу український ракетний комплекс «Нептун» відправив флагман Чорноморського флоту РФ за відомою адресою. Чудово зарекомендували себе на полі бою і вітчизняні протитанкові ракетні комплекси, зокрема «Стугна». Всі ці розробки колись були на папері, а зараз успішно воюють. «Практика війни демонструє, що Україні потрібна буде вся лінійка ракет – від малої дальності до великої, – заявив під час круглого столу нардеп Андрій Ніколаєнко. – І українські вчені можуть вирішити таке завдання». А «закрити небо» власними силами з допомогою ракетно-космічних технологій – чим не завдання для науковців?

Маємо значні здобутки в мирному освоєнні космосу й авторитет на міжнародній арені. Як розповів під час круглого столу, голова Громадської ради при Державному космічному агентстві України Едуард Кузнецов, за 30 років незалежності України відбулось 165 пусків наших ракет з 6 космодромів світу. Загалом за цей час ми запустили 380 космічних апаратів на замовлення 25 країн. Ці цифри свідчать про потужність нашої галузі, але їй необхідна підтримка, зокрема – відновлення Національної космічної програми.

«Сподіваюсь, що спільними зусиллями ми активізуємо дослідження у ракетно-космічній галузі, – зауважив міністр освіти і науки Сергій Шкарлет. – Для нас важливо всупереч усьому, всупереч руйнуванням, яких ми зазнали від російської агресії, сконцентруватись на напрямах, які сьогодні формують майбутнє нашої держави».

Отже, як неодноразово наголошували доповідачі, дослідження і розробки молодих науковців вже незабаром будуть затребувані у нашій країні.

Менше палива, більше корисного навантаження

ДП «Конструкторське бюро «Південне» імені М. К. Янгеля» за час свого існування розробило величезну кількість ракетоносіїв і ракетно-реактивного озброєння, космічних апаратів. А нині є одним з флагманів ракетно-космічної промисловості України. До розробок КБ залучено майже 700 молодих спеціалістів, які задіяні в усіх проєктах, що їх виконує бюро.

Про це нагадав начальник відділу забезпечення наукової та освітньої діяльності КБ «Південне» Микола Позднишев. На прикладі дослідження, яке присвячено гідродинамічним процесам у паливних баках в стані невагомості, він розповів про роботу молодих учених.

– Одна з наших найновіших розробок – верхній ступінь ракети-носія «Циклон-4», який також використовується для носія «Циклон-4М», – розповів науковець. – Це ступінь виведення космічних апаратів, який може запускатись до 5 разів для виведення супутників на різні орбіти. Однією з особливостей цієї розробки було запровадження можливості повторного увімкнення у невагомості. За таких умов при увімкненні двигуна газ може перемішуватись з паливом і потрапляти до двигуна. Це не дуже добре, тому перед увімкненням основного двигуна потрібно провести процес осадження палива до нижнього дна і забірного пристрою.

Отже, для вивчення можливості зменшення кількості палива, необхідного для маленьких двигунів, які проводять осадження, з допомогою суперкомп'ютера вчені здійснили чисельне моделювання. Також було проведено прогнозування поведінки палива в невагомості. Для підтвердження результатів моделювання проводилось експериментальне дослідження. Використовуються зменшені моделі паливних баків, як баку пального, так і баку окиснювача, а також – спеціальний стенд невагомості.

– У підсумку, можна буде використати менше палива і збільшити корисне навантаження, – резюмував науковець. – Це гроші, які ми можемо заробити при виведенні супутників на орбіту, а також – збільшити конкурентоспроможність нашої космічної техніки.

Про дослідження, в яких беруть участь молоді вчені, розповів голова спілки студентів, аспірантів та молодих учених Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Семен Жила. Він звернув увагу на розробки електроракетних двигунів. «Зараз маємо розробки стаціонарних іонно-плазмових двигунів спільно з АТ «ФЕД». – розповів науковець. – Є напрацювання, які показують параметри, що випереджають світові. Дуже важливо, що в «ХАІ» є лабораторії для дослідження таких параметрів. Маємо унікальний науково-технічний комплекс, який дозволяє проводити різні дослідження та випробування енергетичних установок, фотоелектричних перетворювачів та їх модулів, панелей фотоелектричних батарей та хімічних акумуляторів. Як розповів Семен Жила, співробітники Центру технічної фізики брали безпосередню участь у проєктуванні центральної системи тепловідведення з двофазним теплоносієм для Міжнародної космічної станції. А також – розробили першу в світі систему охолодження важких супутників зв'язку для французько-італійської компанії. В жовтні минулого року відбувся перший запуск супутника з цією системою.

Суборбітальні ракети

Як за радянських часів, так і за роки незалежності суборбітальні ракети-носії не мали достатньої популярності. Але такий тип ракет дозволяє вирішувати широке коло завдань у різних сферах науки і техніки, що підтверджено успішно реалізованими проєктами у розвинених країнах. Про особливості застосування та проєктування таких носіїв йшлося у виступі аспіранта фізико-технічного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Владислава Пророки.

Фактично суборбітальні ракети є єдиними літальними апаратами, здатними проводити моніторинг процесів на висотах від 40 до 180 кілометрів. Однією із задач, які вирішуються з допомогою таких ракет, є дослідження атмосфери та навколоземного простору. Такі ракети зазвичай називають метеорологічними та геофізичними. Іншим напрямком їхнього застосування є залучення до проведення експериментів, що потребують створення режиму мікрогравітації.

– У земних умовах це можна зробити з допомогою стендів вільного падіння, або досягнути під час параболічного польоту літаків, – розповів Владислав Пророка. – Також такий режим можна створити на орбітальних платформах, космічних кораблях, зокрема на доволі популярних нині платформах для космічного туризму. Відомо, що суборбітальні ракети можуть забезпечити якість мікрогравітації не гіршу, аніж на орбітальних платформах, але при цьому загальна вартість проведення одного повного експерименту значно нижча. У випадку досягнення низької вартості за один пуск суборбітальної ракети, можна розглядати її як стенд для відпрацювання частин більш дорогих орбітальних ракет-носіїв, бойових ракет та перспективних літальних апаратів.

Останніми роками, як нагадав аспірант, спостерігається інтенсивна з'ява приватних компаній і ракетних стартапів, метою яких є створення легких та надлегких орбітальних ракет. Такі компанії часто починають свою діяльність за умов обмеженої стендової бази. «Тому очевидним рішенням є створення суборбітальних ракет як проміжної ланки до створення орбітальних варіантів, – зауважив Владислав Пророка. – Тож таке рішення дозволяє поступово нарощувати виробничі потужності, формувати команду кваліфікованих фахівців та демонструвати потенційним інвесторам серйозність намірів.

Аспірант кафедри проєктування та конструкцій ДНУ імені Олеся Гончара Владислав Левченко розповідав про методичні аспекти проєктування відсіків відокремлення ракет малої дальності. Робота над цим дослідженням розпочалась в університеті ще 2018 року. «Такі відсіки відокремлення в основному використовуються у військових цілях, що нам зараз дуже необхідно, – розповів науковець. – Але є можливість використовувати й у цивільних цілях. Ракети малої дальності, наприклад, використовувались у світі при гасінні хмарочосів».

Авіаційна галузь

Про досягнення Навчально-наукового інституту аерокосмічних технологій НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» в галузі аеронавтики йшлося у виступі викладача кафедри космічної інженерії Олексія Пікеніна. Особливу увагу було приділено безпілотним літальним апаратам різних типів, до створення яких долучаються викладачі і студенти.

Зокрема, безпілотний авіаційний комплекс на сонячній енергії, безпілотний авіаційний комплекс контейнерного старту «Сокіл-2» (спільна розробка з КБ «Луч»), безпілотний транспортний літак для доставки гуманітарних вантажів і БПЛА коптерного класу. «За умов спонсорської підтримки ми могли б робити хоч по 20 радіопрозорих безпілотників на місяць», – розповів викладач.

Розповів пан Олексій і про співпрацю з ГО «Асоціація Ноосфера»» і аерокосмічної компанії «FIREFLY AEROSPACE», в рамках якої відбувається підготовка фахівців за програмою «Ракетні та космічні комплекси». В КПІ добре розуміють, що майбутніх конструкторів треба готувати «змалечку», тож недарма на базі ННІ працює гурток ракетно-космічної інженерії для учнів. Як розповів Олексій Пікенін, школярів навчають працювати з 3D-принтерами, верстатами з ЧПУ. На практичних заняттях учні виготовляють моделі ракет, парашути, вивчають технологічні прийоми і варіанти виготовлення окремих деталей моделей.

Зв'язок є невід'ємною частиною авіакосмічної галузі. Перспективи використання стільникових мереж 6G у цій сфері висвітлив завідувач кафедри телекомунікаційних та радіоелектронних систем Національного авіаційного університету Роман Одарченко. За його словами, в рамках глобальної архітектури 6G, над якою вчені замислюються вже сьогодні, буде побудована найпотужніша мережа супутників, яка забезпечуватиме необхідні можливості передачі даних. А в перспективі сховища даних можуть бути побудовані на навколоземній орбіті.

Про нагальні питання модернізації авіаційного сектору в умовах відбудови України йшлося у виступі ще однієї представниці НАУ – заступниці декана факультету економіки та бізнес-адміністрування Ольги Вовк. Вона зауважила, що під час війни було зруйновано дуже багато об'єктів – як авіаційної інфраструктури, так і виробничі потужності виробників. Їхнє відновлення потребуватиме великих інвестицій. «Такі масштаби потребують масштабних рішень – інституційних, державних і політичних, – зауважила пані Ольга. – Але лише економічні механізми тут не спрацюють, якщо не буде державної і міжнародної підтримки.

Підтримати на всіх рівнях

Під час круглого столу йшлося про ініціативу перейменувати вулицю Московську у Києві на честь Леоніда Каденюка. Рада молодих вчених при МОН підтримала цю ініціативу і пообіцяла підготувати лист до влади Києва.

Також рада звернулась до Президента України і Кабміну щодо започаткування індивідуальної підтримки молодих вчених, які працюють в галузях, що забезпечують нашу обороноздатність. «Ми дуже сподіваємося, що відповідні стипендії чи премії будуть започатковані, – резюмувала перша заступниця голови ради Анастасія Сімахова. – Ще одна ініціатива нашої ради – звернутись до міжнародних інституцій, зокрема, до Європейського космічного агентства, Національного управління з аеронавтики і дослідження космічного простору (NASA), Міжнародної астронавтичної федерації для того, щоб започаткувати гранти для наших молодих вчених, які знаходяться в Україні і працюють у космічній, ракетно-космічній і авіаційній галузях.

Дмитро ШУЛІКІН

НА ПОРОЗІ ВСТУПУ

Любов СМОЛЯР:

«Ми навчаємо студентів критично мислити і розв'язувати задачі завтрашнього дня»

Світ стрімко змінюється, щодня з'являються нові виклики в житті, економіці, бізнесі. Чи готові до цих викликів українські студенти? Як навчити їх бути конкурентними у світі, у якому відбуваються глобальні зміни? Як не розгубитися у світі, де мільйони людей залишають свої домівки і намагаються вижити в інших країнах?

Про це ми запитуємо ректорку Міжнародного університету фінансів Любов Смоляр.

– Пані Любове, чого прагне Міжнародний університет фінансів та які завдання ставить перед собою?

– МУФ було засновано у 1993 році як приватний університет, через рік відзначатимемо тридцятиріччя. Університет має найвищий за національною класифікацією IV рівень акредитації.

Ми готуємо високоосвічених і соціально відповідальних професіоналів міжнародного рівня. Стратегічне бачення та компетенції університету адаптовані до українського ринку праці, а освітнє середовище і колектив безперервно вдосконалюються. Ми в динаміці: розвиваємо ринок освітніх послуг, створюємо нові знання, впроваджуємо нові технології та методи навчання.

Ядром нашої моделі є лідерство, яке визначає напрямок і дає можливість діяти, та команди (викладачі, студенти, слухачі, випускники, співробітники), об'єднані загальними принципами та цілями. В основі роботи – принципи взаємної поваги, відкритості та довіри. Нам важливо не тільки отримувати знання та досвід, а й ділитися своїми практиками, ідеями та знаннями з академічною та бізнес-спільнотами.

– Останні роки у світі та в Україні є часом турбулентності. У чому «точка опори» університету, що дає йому стійкість?

– Таку стійкість, зокрема, дає орієнтація МУФ на потреби національного бізнесу та активна міжнародна співпраця. Ми маємо міжнародний студентський колектив та надаємо можливість опановувати частину освітньої програми за кордоном.

Університет розвивається в дусі інтернаціоналізації освітньо-наукової діяльності. Наші викладачі поширюють міжнародний досвід, готують студентів до глобальної кар'єри у транснаціональних компаніях, а мережа партнерств з провідними світовими бізнес-школами та асоціаціями бізнес-освіти служить основою для унікальної екосистеми вишу.

МУФ співпрацює з університетами Франції, Австрії, Польщі, Туреччини, Латвії, Швеції, Швейцарії та Індії. А ще – з Академічним сертифікаційним центром SAP АСЦ SAP. Ми розвиваємо освітні програми академічної мобільності, які функціонують спільно з Віденським університетом прикладних наук FHWien of WKW (Австрія), IAE Aix-en-Provence (вищою школою бізнесу на півдні Франції) та Університетом економіки (місто Бидгощ, Польща). Вчені та студенти взаємодіють з колегами з усього світу, проходять стажування у рамках програми обміну «The Exchange Programme Linnaeus-Palme», яка укладена з Королівським технологічним інститутом Швеції, та в рамках програми Erasmus+ в Університеті Миколи Коперника в місті Торунь у Польщі.

Студенти, які беруть участь в міжнародному обміні, мають можливість обирати з понад десяти курсів навчання англійської, французької та польської мови в університетах-партнерах. Три освітні програми у нашому портфоліо викладаються англійською.

Міжнародний обмін, який пропонує МУФ, дає можливість студентам отримати практичний досвід, розширити професійні контакти. А також – відкривати нові можливості працевлаштування та будувати довготривалі дружні стосунки.

Саме міжнародні контакти та підтримка стали для викладачів та студентів рятівними під час війни, яку розв'язала російська федерація проти України. Дружні заклади вищої освіти (Університет економіки у Бидгощі) та Université du Maine у місті Ле-Ман (Франція) допомагають викладачам та студентам, які, рятуючись від обстрілів та бомбардувань, виїхали в країни Європи.

– Університети (і бізнес-школи) в усьому світі є «точками розвитку» економічної науки, прогресивної думки. Які «точки росту» створює МУФ?

– Глобалізація, перервана спочатку пандемією COVID-19, а потім повномасштабним воєнним вторгненням РФ в Україну, змінює традиційні підходи до менеджменту, економіки та фінансів. Зі зламоподібною зміною соціально-економічної динаміки та створенням нової технологічної, економічної інфраструктури змінюються всі аспекти фінансів і торгівлі.

Понад 30 років ми допомагали розвивати професіоналів, які створюють цінність для бізнесу та суспільства в цілому. Сьогодні ми спрямовуємо студентів вирішувати дедалі складніші задачі сучасної бізнес-ери. «Озброюємо» їх знаннями і навичками, які дають передові навчальні програми, новаторські дослідження, підходи до побудови інклюзивної спільноти та зв'язок (у реальному часі) з практикою.

Ми шукаємо нові шляхи для інновацій і прагнемо дати можливість молоді здобути найсучаснішу освіту. Для цього у нас створена динамічна екосистема, яка включає розгалужену глобальну мережу, віртуальні об'єкти та креативне середовище на території кампуса, натхненний академічний персонал й інституційні партнерства.

Ми є університетом впливу і прагнемо ще більшого.

– Які у вас вимоги до викладачів?

– Наше портфоліо програм вимагає залучення викладачів європейського класу як з університетського середовища, так і з успішного бізнесу. Вони використовують найсучасніші технології передачі знань і вмінь студентам, працюють в різноманітних онлайн-форматах, в очних режимах мозкового штурму, в формі індивідуальних консультацій.

Ми прагнемо розвивати нових науковців і викладачів, створювати та поширювати новаторські знання, концепції та інструменти, які сприяють розумінню й практиці фінансів та менеджменту. Викладачі університету є фахівцями з усіх основних предметів і працюють разом із керівниками багатьох провідних компаній. Вони знають, що робить бізнес успішним і передають ці знання у викладацькій діяльності.

Викладачів МУФ знають і поважають у багатьох країнах світу. Вони співпрацюють з підприємствами у Києві, Варшаві, Парижі, Бидгощі та багатьох інших містах, втілюють нові ідеї в умовах мінливого бізнес-середовища.

Тож серед понад 5 тисяч випускників нашого університету багатьох уже також добре знають у світі бізнесу як успішних людей. Це талановиті, різнопланові особистості, які впливають на життя у своїх громадах.

– Що повинен уміти і знати ваш випускник?

– Насамперед він має мати високопрофесійну освіту, яку ми надаємо через наші освітні програми, через ідеї, які продукують і поширюють наші викладачі, а також через вплив, якого ми досягаємо завдяки співпраці з високотехнологічним бізнесом, з університетами – світовими лідерами.

Наші навчальні програми розширюються та розвиваються від новаторських курсів до сертифікації STEM, поєднують основи менеджменту з наукою про дані та сучасною бізнес-аналітикою.

Ми завжди використовуємо найбільш сучасні способи навчання та викладання, запрошуємо практиків, які працюють у вітчизняних та міжнародних компаніях, пропонуємо майстер-класи, проєкти, кейси і семінари, що проводять висококваліфіковані експерти з бізнесу.

Наші студенти виконують завдання під час проєктно-дослідницьких семінарів в інтерактивній та справді багатопрофільній атмосфері. Вони можуть брати участь в міжнародних стажуваннях або обрати одну з програм подвійних дипломів, з виїздом на навчання за кордон і отриманням двох дипломів – магістра МУФ та магістра одного із закордонних університетів-партнерів.

На сьогодні Міжнародний університет фінансів реалізує цілісну систему програм підготовки бакалаврів, магістрів, Бізнес-освіти-MBA з різною тривалістю у сфері фінансів, бізнес-аналітики, міжнародного бізнесу, підприємництва, інновацій та міжнародної економіки. Всі програми адаптивні, гнучкі до викликів сучасного світу.

З урахуванням цифрових технологій найбільшою популярністю користуються міждисциплінарні програми, які дають знання та компетентності на стиках сучасного бізнесу та новітніх технологій, фінансів, бізнес-аналітики, інтелектуального аналізу великих даних (Big Data), інформаційних технологій (IT), підприємництва та менеджменту. Поєднання сучасних технічних знань та управлінських навичок забезпечує високий рівень конкурентних переваг випускників у високотехнологічних компаніях, при створенні власного бізнесу, запуску та масштабуванні стартапів.

Наші програми розраховані на амбітних студентів, які бажають увійти в нову для себе професію в сфері економіки та фінансів, уміють планувати свій час і концентруватися на виконанні інтелектуальних завдань.

Ми виховуємо незалежних мислителів, та успішних практиків, які додають цінності підприємствам, що їх наймають. Завдяки багатопрофільному навчанню корпоративні лідери, стратеги і фінансові аналітики мають можливість стати ключовими стратегічними гравцями в будь-якій транскордонній співпраці або ініціативі з трансформації бізнесу.

Випускники університету вміють аналізувати, оцінювати тренди в різних галузях економіки, здатні проводити ґрунтовний фінансовий аналіз, дослідження і організацію бізнес-процесів відповідно до вимог сьогоднішнього дня і розмовляють однією мовою з фінансистами і бізнесменами усього світу.

– Чи має університет навчати цінностей? І що це за цінності?

– МУФ прагне навчати та розвивати лідерів і творців підприємств, які створюють цінність для зацікавлених сторін і суспільства в цілому. Серед наших пріоритетних цінностей – незалежність від будь-яких культурних, політичних та економічних впливів для справжнього вільного та критичного мислення, наукова строгість, академічна доброчесність, уява та творча пристрасть у поєднанні з відповідальністю у соціальній, етичній та екологічній сферах задля забезпечення сталого розвитку.

І, звичайно, кожен елемент місії нашого університету – виховувати лідерів, які змінюють світ, наповнений новим змістом. Люди, що змінюються та обирають шлях творчої перебудови, мають реальну цінність для суспільства. Чисельні економічні і соціальні кризи показали багато прикладів лідерів, які декларували систему цінностей, реально не створюючи жодної. Міжнародний університет фінансів вирізняє те, що наші випускники забезпечують лідерство в усіх сферах життя.

– Чим МУФ відрізняється від інших бізнес-шкіл та інститутів фінансів в Україні і світі?

– Міжнародний університет фінансів пропонує знання та навчання в ключових сферах бізнесу, включаючи цифрову трансформацію, підприємництво та інновації, фінанси двадцять першого століття, інтеграцію бізнесу у світові системи, вивчення проблем клімату і забезпечення стійкості.

Сила університету у гнучкому форматі. Перевагою МУФ є навчальні плани, розроблені та адаптовані для динамічного онлайн-навчання, а також захопливий інтерактивний набір віртуальних навчальних платформ.

Ми об'єднуємо глобальну когорту успішних студентів та викладачів з різними поглядами та життєвим досвідом, які пропонують змістовний обмін знаннями та постійну підтримку. Окрім того, вирізняємося з-поміж інших університетів прямою взаємодією в режимі реального часу викладачів, фасилітаторів курсів та студентської спільноти.

В аудиторіях обговорюються найважливіші проблеми економіки.

Підготувала
Світлана ГАЛАТА

УНІВЕРСИТЕТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Микола ТРОФИМЕНКО:

«Наш університет має стати символом відновлення міста-героя Маріуполя»

Маріуполь уже 50 днів війни є символом українського опору. І українці, і світова спільнота з тривогою і надією стежать за обороною міста, допомагають тим, хто виїхав, уболівають за тих, хто залишився.

Про те, як зустріли війну в Маріупольському державному університеті, чи змогли виїхати його студенти і викладачі, в якому стані будівлі, запитуємо у ректора МДУ Миколи ТРОФИМЕНКА.

Микола ТРОФИМЕНКО під час блокади міста.

Під час розмови пан Микола не говорить про університет у минулому часі, і коли каже «був», то одразу ж виправляється й наголошує: «є!».

– Пане Миколо, розкажіть, будь ласка, яким був університет до війни? Чим пишалися, які успіхи було зроблено за останні роки?

– У нас красивий, сучасний університет, відкрито нові освітні спеціальності. Місто Маріуполь дуже активно розвивалося в останні роки, розвивався і наш заклад. Лише на цей рік було передбачено десять мільйонів гривень на міські програми розвитку університету. Також розпочався державний інвестиційний проєкт зі створення Музею науки. У нас був дуже потужний університетський центр. Хоча чому «був», він є! Університет – це не стіни, а люди. Наші викладачі і студенти прагнуть працювати і навчатися. Ми все відновимо.

У листопаді минулого року відсвяткували 30-річчя закладу. За ці десятиліття ми пройшли шлях від гуманітарного коледжу до класичного університету. У 2010 році ЗВО був перейменований з Маріупольського державного гуманітарного в Маріупольський державний університет.

Мені випала честь стати ректором наприкінці 2020 року. На момент підписання контракту був наймолодшим ректором в країні (на той момент мені виповнилося 35 років). У контракті було закладено показники ефективності KPI, які було перевиконано більш ніж на 50 відсотків.

У нашому університеті сильні наукові школи, які дозволяють реалізувати нові проєкти і напрями. Так, наприклад, наявність потужної наукової школи з дошкільної і початкової освіти дозволила піти далі і відкрити нову спеціальність «Біологія» для підготовки вчителів середньої школи. Наступними мають бути «Хімія», «Фізика», «Географія», «Математика». Плануємо задовольнити потребу у вчителях, які викладають у школах Донеччини.

У нас потужний IT-напрям (це кібербезпека, системний аналіз, комп'ютерні науки).

Торік до МДУ приєднали Донецький державний університет управління (це один з переміщених ЗВО, який знаходився у Маріуполі). Ми створили новий навчальний Інститут управління, який уже розпочав підготовку управлінців з новим мисленням.

В університеті навчається чотири з половиною тисячі студентів (серед них – 500 іноземців). Підтримуємо потужні міжнародні зв'язки, серйозні проєкти в програмі «Еразмус +», угоди щодо академічної мобільності.

У нас дуже сучасна база – все відремонтоване, красиве, комфортне. (На цих словах пан Микола на мить замовкає. Перед розмовою він надіслав фото, на яких доглянуті, красиві корпуси перетворилися на руїни, – **авт.**). Молодь, яка навчається в університеті, відповідає місту, яке стрімко рухалося вперед: допитлива, ініціативна, активна.

– Як розвивалися події з 24 лютого? Що ви робили, які рішення ухвалювали?

– Ми жили з війною з 2014 року, адже Маріуполь – прифронтове місто. Ми вважали університет форпостом України, у нас працювали центри «Донбас-Україна», «Крим-Україна», навчалися студенти з тимчасово окупованих територій. Наша філософія: найбільша цінність – люди. Окуповані й анексовані землі ми повернемо, і кадри для їх відбудови потрібно готувати вже сьогодні.

Ми асоціюємо себе з центром трансформації громади, бо мало просто говорити, треба змінити спосіб мислення людей. До нас вступали абітурієнти з тимчасово окупованих територій, яким системно «промивали мізки» російською пропагандою. Не дивно, що спочатку вони ставилися до наших слів і дій недовірливо. Але дуже швидко змінювали (і змінюють!) свою думку, мислення. Вони стають такими ж державниками і патріотами України, як і інші студенти. Наші випускники беруть участь у розбудові нашого міста та інших населених пунктів України, долучаються до змін у громадах.

24 лютого 2022 року ми завантажили сервери, правовстановлюючі документи та частину комп'ютерів (скільки вмістилося) в наш мікроавтобус і вивезли до Дніпра. А 26 лютого ми з головним бухгалтером повернулися до Маріуполя. Не повернутися не могли: повинні були бути разом з колективом – викладачами і студентами.

Увечері в той же день російські війська «замкнули» кільце навколо міста.

27–28 лютого місто почали обстрілювати з «Градів», мінометів, танків. Будинки горіли, вибухали. За час блокади загинули тисячі людей… Я не міг навіть уявити, що можна з такою жорстокістю стріляти по житлових кварталах. І це ж російськомовне місто! Про яке «визволення» і денацифікацію йде мова?..

– Скільки викладачів і студентів знаходилося в місті на час блокади? Вони зуміли евакуюватися?

– Ми серйозно поставилися до попереджень щодо можливого початку війни. Студентів, які жили в гуртожитках, попросили їхати додому (і наших, й іноземних). Більшість з них поїхали. 24 лютого в гуртожитках залишалося близько ста студентів і кожного дня (до блокади) вони виїжджали. На момент блокади в гуртожитках залишилося з півсотні студентів.

28 лютого вимкнули світло (пізніше воно з'явилося і знову зникло), потім на початку квітня зникло все – газ, вода, зв'язок, опалення.

Ми пересувалися містом пішки, під обстрілами. Намагалися забезпечити студентів їжею і водою. Наша героїня – комендант гуртожитку Зинов'єва Вікторія Павлівна – готувала їжу на вогнищі для студентів. Депутати міськради та волонтери під обстрілами розвозили воду…

На щастя, всі студенти врешті-решт зуміли покинути місто. Вікторія Павлівна залишилася в Маріуполі, дуже сподіваюся, що з нею все добре.

Ми з родиною виїхали з Маріуполя 15 березня. Зранку був на нараді у міськраді (підвезли поліцейські), представники Червоного хреста повідомили, що готується евакуація і наполегливо порадили евакуюватися родинам з дітьми.

Я вирішив їхати, вивозити сина (йому 5 років) і дружину. Останні дні ми щоранку набирали сніг і кип'ятили на вогнищі воду, щоб зробити йому кашку. Добували дрова, щоб розвести багаття. Їжі й води майже не лишилося. На той момент у нашому будинку не було ні даху, ні вікон.

Евакуюватися можна було лише приватним транспортом. Попросив поліцейських підвезти мене до паркінгу, де залишив машину. З 2014 року маю звичку завжди тримати повний бак пального, це й врятувало. Четвертий і п'ятий поверхи паркінгу були спалені «Градами», але нижній уцілів, лише скло біля місця водія розбилося.

На цей час навколишні дев'ятиповерхівки вже були захоплені росіянами, по нас відкрили вогонь. Та на щастя, проскочили.

Вдома зібралися за кілька хвилин, поїхали. Колона розтяглася на п'ятдесят кілометрів, їхали майже чотири тисячі машин. З Маріуполя ми виїхали об 11 ранку, а до окупованого Бердянська дісталися о 9 вечора. На 5–6 блокпостах рашисти перевіряли документи. 15 березня вони ще не налагодили методики перевірок, якби виїжджав на кілька днів пізніше – не випустили б.

Уже за кілька днів російські окупанти встановили ідентифікацію особистості, і почали «відсіювати» посадових осіб, депутатів, журналістів. (Микола Валерійович не тільки ректор, але й депутат міської ради, – **авт.**).

Переночували у Бердянську, потім вирушили до Запоріжжя. На одному з 15 блокпостів запитали: «Поддєрживаєш лі ти нацистов?». Відповів, що нацистів не підтримую. І це правда, адже сьогодні нацисти – це російські війська, які влаштували геноцид в Україні.

Перед Васильєвкою було підірвано міст, тому ми об'їжджали сільськими дорогами. Коли вишикувалися в колону, рашисти відкрили вогонь. Влучили у машину, яка їхала неподалік од мене, в ній були батьки з маленькими дітьми. Батьки загинули, дітей забрала «швидка».

Так ми прорвалися до Запоріжжя, а потім одразу рушили на Дніпро. Сервери і документацію університету на той момент наша проректорка вивезла до Львова. Це дозволило оперативно розвернути роботу університету в дистанційному форматі, забезпечити фінансову діяльність.

– Яка доля викладачів закладу?

– Ми намагаємося це з'ясувати. Створили групи у соцмережах, фіксуємо, хто де. Близько 70 відсотків викладачів університету вибралися з міста.

Сьогодні ці люди в безпеці, нам дуже допомагають ректори інших закладів – із Запоріжжя, Дніпра, Рівного, Львова, Тернополя, Житомира, Києва. Колеги розміщують наших викладачів у гуртожитках, допомагають з їжею та одягом. Допомагає і Запорізька міська рада, яка облаштувала прихисток для людей, які виїхали з Маріуполя.

Зруйновані корпуси університету

Саме в кризовій ситуації перевіряється хто є хто. Дуже всім вдячний!

На жаль, двоє наших колежанок загинули. Це кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології Наталія Лоскутова (стояла в черзі за водою) та старший викладач кафедри здоров'я людини Олена Лисецька (також стояла в черзі). Від серцевого нападу помер і доктор біологічних наук Олег Федотов.

– В якому стані сьогодні перебувають корпуси університету?

– Будівлі повністю зруйновані. Все розбомблено, спалено, розграбовано. Сьогодні мені зателефонувала людина, яка зуміла виїхати з міста і розповіла, що в університеті знищено все, зняли навіть лінолеум та розетки. Не думаю, що місцевих, у яких немає їжі і води, цікавить лінолеум…

– Чи є плани щодо відновлення роботи університету?

– Ми працюємо, виплатили заробітну плату, стипендії. З 18 квітня відновлюємо у дистанційному режимі навчальний процес.

На вченій раді розглянули питання щодо майбутнього університету і ухвалили рішення звернутися до Президента України Володимира Зеленського, прем'єр-міністра України Дениса Шмигаля, міністра освіти і науки Сергія Шкарлета та голови Верховної Ради Руслана Стефанчука з проханням розмістити університет у Києві. Саме в столиці ми будемо найбільш корисними, зможемо привернути увагу до відбудови міста-героя – Маріуполя. Після перемоги і відбудови університету повернемося до свого міста.

– Яким ви бачите університет після перемоги? Яким ви хочете, щоб він став?

– Сучасним, красивим. Із комфортним студентським містечком-кампусом, про який давно мріяли і будівництво якого планували розпочати у цьому році. Маємо європейський проєкт і фінансування на його будівництво. У нас буде найкраща матеріальна база!

Окрім того, уже сьогодні розуміємо, яка має бути місія (візія) майбутнього закладу. Університет з такого міста, як наше, має відігравати державницьку функцію. Маріуполь – символ стійкості і незламності українців. А університет – частина міста, він має стати символом відновлення, центром розвитку нового Маріуполя. Переконаний, що це буде прекрасне місто!

Спілкувалася Світлана ГАЛАТА

P.S. Наказ про тимчасове переміщення (до завершення дії воєнного стану) Маріупольського державного університету разом з відокремленим структурним підрозділом «Вугледарський фаховий коледж Маріупольського державного університету» до Києва підписав міністр освіти і науки Сергій Шкарлет. МДУ працюватиме на базі Київського національного університету будівництва і архітектури.

Юрій ДАНЬКО:

«Викладачі і студенти СНАУ довели, що українські аграрії – «міцні горішки»

Юрій ДАНЬКО

У Суми війна прийшла у перший же день, 24 лютого. Танкові колони ворога вийшли до околиць міста, почалися обстріли. Втім, обласний центр не став легкою здобиччю – російські війська зустріли шалений опір.

Як живе у воєнних реаліях Сумський національний аграрний університет, ми запитуємо у проректора з наукової роботи СНАУ Юрія ДАНЬКА.

– Пане Юрію, яким став для вас і для університету перший день війни? Що відбувалося, як реагували?

– Близько п'ятої години почали надходити повідомлення про рух танків у наш бік. О сьомій ранку в університеті зібрався ректорат, ми почали думати, як діяти. Ректор Володимир Ладика на своїй сторінці у фейсбуці звернувся до студентів з проханням залишатися в гуртожитках, а викладачів – бути вдома.

У нас на стаціонарі навчається майже чотири тисячі студентів, всього ж (із заочниками та студентами коледжів) – майже десять. 24 лютого у гуртожитках перебувало чимало студентів – близько 170 іноземців і понад двісті наших громадян. До речі, чимало іноземців, які знімали житло в місті, з початком бойових дій перебралися до гуртожитків.

– Ворог обстрілював місто з артилерії, літаки скидали бомби на житлові квартали. У фейсбуці ви вели своєрідний щоденник війни, писали, що була пошкоджена комунальна інфраструктура, зникло світло. Як ви діяли? Як допомагали студентам?

– Ситуація розгорталася блискавично, танкові колони вийшли на околиці Сум, почалися вуличні бої. Але місто не здалося!

Бойові дії точилися зовсім поруч. В якийсь момент нас попередили, що в нашому районі (де знаходиться СНАУ та Сумське вище артилерійське командне училище) очікують обстріли «Градами». Ворожі реактивні системи залпового вогню розміщувалися зовсім недалеко. Якби обстріл відбувся, корпуси були б зруйновані…

Викликів було дуже багато. У перші ж дні війни ми почали вдосконалювати систему укриттів. Викладачі разом зі студентами перенесли в підвали ліжка, матраци, облаштували «польові кухні».

– Як почувалися іноземні студенти? Як вдалося їх евакуювати?

– Ми звернулися до посольств країн (Індії, Китаю), звідки вони родом, попросили допомогти організувати «зелений коридор» для евакуації. Студенти залишилися і в нас, і в Сумському державному університеті, ми координували зусилля щодо безпечного виїзду.

Посольство Китаю було на постійному зв'язку, вони хотіли вивезти своїх у перший же день війни, але траса була зайнята танковими колонами ворога. Не виключалися й провокації: автобуси з іноземними студентами могли обстріляти російські військові і заявити, що це зробили українці… Тому чекали «зеленого коридору» і робили все, щоб у молоді були їжа і вода.

Дуже виручило, що ми аграрний університет. Підключилися наші випускники, фермери, швидко налагодили доставку продуктів. Привозили картоплю, макарони, м'ясо. Окрім того, у нас є два десятки корів, тому молоко своє.

У мене навіть фото є, як китайські студенти патрають курей і роблять тушонку. Кожен хотів долучитися до справи. Готували їжу, прибирали територію, відкидали сніг. Багато жартували! Всім сподобалося фото, де трактор тягне на буксирі підбитий ворожий танк (мовляв, в хазяйстві знадобиться).

Студенти з Китаю чудово впоралися з патранням курей.

Важко було, коли ворог зруйнував підстанцію й зникло світло та вода. Але ми швидко налаштували переносні генератори і відновили електро- і водопостачання.

Хочу сказати, що війна показала, хто чого вартий. Колектив згуртувався, викладачі ночували зі студентами в укриттях, готували вдома їжу і приносили в гуртожитки. Один викладач, доцент факультету харчових технологій Василь Тищенко увесь цей час допомагав готувати тушонку, смалив курей. А завідувач «віварію» Андрій Муха доїв корів.

Наші викладачі і студенти довели, що українські аграрії – справді «міцні горішки».

– Чи вдалося відновити навчання?

– Так, 4 квітня в університеті відновлено дистанційне навчання. І більшість студентів (в тому числі й іноземці) уже навчаються.

– В якому стані сьогодні корпуси університету?

– Центральний кампус не постраждав. Вибухова хвиля пошкодила теплицю (вибито скло), вилетіли вікна і в котельні.

Ситуація з коледжами – гірша. На другий день війни снаряд влучив у будинок поруч з коледжем, який знаходиться в Сумах. Вибуховою хвилею вибито вікна, двері, зруйновано перекриття.

Постраждав і Маловисторопський коледж імені П.С. Рибалка у Лебединському районі. Селище Малий Висторопь було окуповане, рашистські війська розміщувалися у будівлі коледжу. Вони розтрощили всю техніку й меблі, спалили книжки, розбили вікна. Тому й думаємо, як перемістити студентів на територію університету. Потрібно переселити в гуртожитки 241 студента…

У центральному кампусі ми перенесли комп'ютери в підвали та на цокольний поверх. На території університету знаходиться унікальний Центр колективного користування науковим обладнанням. Хроматографи, спектографи, ПЦР-лабораторію та інше обладнання цього центру також обережно перенесли в підвал. Допомагали всі: і викладачі, і технічні працівники, і студенти.

– Що допомагає зберігати оптимізм?

– Ми віримо в перемогу. У нас багато хлопців (студенти, викладачі, випускники) воюють у Збройних силах та загонах тероборони. Впевнені, що вони захистять місто і що Україна переможе.

Розуміємо, що війна ще не закінчилася, тому збираємося разом, вирішуємо, що і як можемо зробити, чим можемо бути корисні. Допомагаємо з амуніцією, днями зібрали кошти на квадрокоптер.

Окрім того, минулого тижня збиралися ректори сумських закладів вищої освіти, обговорювали нові правила прийому, міркували, як університетам втриматися в умовах війни. Місто готує унікальних фахівців, які будуть потрібні регіону після закінчення війни, і наше завдання – набрати студентів-першокурсників та продовжити якісну підготовку тих, хто вже навчається. Наш університет готує аграріїв, фахівців з харчових технологій, будівельників. Це дуже важливо!

– Нещодавно ви шукали через фейсбук кукурудзу для сівби й дуже раділи, що вона знайшлася. Хто виручив?

– Справді, нам потрібно було знайти 15 посівних одиниць (мішків) кукурудзи. Це силосна кукурудза, яка потрібна для корів. Думаємо, чим годуватимемо худібку наступної зими. Виручив підприємець з Полтавської області Максим Бернацький, ми йому дуже вдячні.

У нас вже почалися сільськогосподарські роботи на території дослідних полів закладу. Працюють трактори, готуємося до посівної. Ми аграрії, робимо те, що повинні.

– Яким бачите університет після війни? Що, на вашу думку, зміниться?

– Поки що ми розв'язуємо питання короткострокового планування, думаємо, як вижити тут і сьогодні. Але одне знаю точно: роботи буде дуже багато. Як говорив Черчилль, «я обіцяю вам кров, піт і сльози». Ми розуміємо, що труднощі неминучі. 40 відсотків експортних надходжень до Держбюджету давало сільське господарство, а в цьому році в багатьох регіонах посівна зірвана. На Миколаївщині йдуть бойові дії, Херсонщина частково окупована. Надходження до бюджету будуть меншими, значить, зменшиться й фінансування освіти і науки.

Ми плануємо максимально активно працювати з міжнародними фондами, подавати проєкти на грантові конкурси. Сподіваємося, що саме міжнародна співпраця допоможе закладу (і нашому, й іншим ЗВО) втриматися на плаву.

Нині близько десяти викладачів СНАУ виїхали в Європу, отримали стипендії. Це наші «посланці» у європейському дослідницькому просторі.

Упевнений, що ми обов'язково все відбудуємо, і через кілька років університет стане ще кращим.

Спілкувалася Світлана ГАЛАТА

Два переміщених виші переїхали у Дніпро

У Дніпрі ректори трьох університетів підписали договір про співпрацю

Два переміщені університети – Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля і Донбаський державний педагогічний університет – почали другий семестр на базі Дніпровського університету імені Олеся Гончара. Про це повідомляє Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ.

– Основним завданням академічної спільноти сьогодні є об'єднання задля підтримки наших колег, допомоги їхнім родинам, забезпечення навчального процесу та збереження освітньої системи України, – вважає ректор ДНУ Сергій Оковитий.

ДНУ надав родинам переселенців місця у гуртожитках, а для комфортної роботи викладачів виділив навчальні аудиторії і кабінети, обладнані стабільним інтернет-зв'язком. До забезпечення колег і студентів науковою і навчальною літературою долучилася наукова бібліотека ДНУ. Крім того, для всіх гостей у ДНУ організували гаряче харчування й провели ознайомчі пізнавальні екскурсії у Палаці студентів та ботанічному саду університету. Вирішення суто побутових завдань із облаштування колег у Дніпрі продовжується.

Обидва переміщені університети вже вдруге з 2014 року зазнають руйнувань від російської агресії та змушені переїжджати й облаштовуватися на новому місці. Загалом, за словами міністра освіти і науки Сергія Шкарлета, тимчасово переміщені більше 20 закладів вищої та професійної передвищої освіти.

– У 2014 році це було дійсно захоплення. В кабінети прийшли російські військові зі зброєю і сказали: «Ми вам даємо 15 хвилин, щоб вийти з приміщення, – згадує ректорка СНУ Ольга Поркуян. – Наш університет був вимушений переміститися з Луганська до Сєвєродонецька, ми втратили всю матеріальну базу, а в СНУ багато технічних спеціальностей, тож треба було думати, як обладнати лабораторії, як забезпечити навчальний процес. Зазначу, що нам дуже допомогли міжнародні спонсори. Вони надали просто безпрецедентну підтримку і обладнанням, і грошима: допомогли зробити ремонти в корпусах, закупити багато сучасної техніки. Ми налагодили зв'язки з багатьма міжнародними організаціями та університетами. І протягом цих років суттєво відновили позиції нашого університету в рейтингах, бо завжди вважали, що якість в освіті та в науковій діяльності – понад усе. Але росія не може заспокоїтися через те, що Україна розвивається і процвітає, і це повномасштабне вторгнення знову змусило університет переміститися.

Сумним досвідом поділилася і ректорка ДДПУ Світлана Омельченко:

– Наш Донбаський державний педагогічний університет складається із семи факультетів та відокремленого структурного підрозділу – Горлівського інституту іноземних мов. У 2014 році ми змогли залишитися в Слов'янську, але теж довелося відбудовувати зруйновані корпуси, були поранені студенти та співробітники, одна співробітниця загинула прямо на робочому посту. Горлівський інститут іноземних мов виїхав із Горлівки, не готуючись до цього, просто були створені такі умови, за яких неможливо було залишатися. І всі співробітники з проукраїнською позицією переїхали до Бахмута. Мені дуже хочеться, щоб ми погнали загарбників, просто зараз взяли і погнали, щоб не було цієї Донбаської дуги, щоб вони запам'ятали як страшний сон те, що вони накоїли. Я маю надію, що ми повернемося, і на своїй землі відбудуємо корпуси і повернемо всіх додому. Слава Україні! Слава Збройним силам України! Слава тим хто зараз віддає життя!

Хвилиною мовчання освітяни вшанували пам'ять про загиблих мирних мешканців та військових, які наближають Перемогу України.

В ОБ'ЄКТИВІ «СВІТУ»

Як окупанти у Чорнобильській зоні наслідили

З 24 лютого по 31 березня зона відчуження Чорнобильської АЕС, а отже і всі об'єкти на її території, перебували під окупацією. За цей час російські військові «відзначились» тим, що окопались у «Рудому лісі», підняли в повітря радіоактивний пил своєю технікою, а також – пограбували офіси і лабораторії. Про наслідки тимчасової окупації на засіданні Президії Національної академії наук України розповів директор Інституту проблем атомних електростанцій НАН України академік Анатолій НОСОВСЬКИЙ.

Шлях вторгнення через Чорнобильську зону нашим військовим аналітикам видавався малоймовірним: яка ж розумна людина піде через радіоактивно забруднену територію. Але, як констатував академік Носовський, ризик радіаційного забруднення був цілковито зігнорований російськими військовими. «Піднявши важкою технікою шар забрудненого ґрунту і пилу, пройшовши маршрутами, забороненими для пересування, російські загарбники спричинили погіршення радіаційної обстановки у зоні відчуження, що

й було зафіксовано постами автоматизованої системи радіаційного контролю», – розповів Анатолій Володимирович.

Невдовзі після початку окупації росіяни почали будувати фортифікаційні споруди по всьому периметру зони. Обрали для облаштування своїх позицій і сумнозвісний «Рудий ліс» – близько 10 квадратних кілометрів території, яка прийняла найбільшу частку радіоактивних викидів у 1986 році.

– Здійснюючи там земельні роботи й обігріваючись багаттями, розпаленими з деревини із цього лісу, окупаційні війська отримували не лише зовнішнє гамма-опромінення, а ще й внутрішнє ураження альфа- і бета-частинками. Низькодозове випромінювання не виявляться миттєво, але призводить до довгострокових наслідків, таких як онкологічні захворювання й генетичні ефекти, що можуть проявитися за роки й навіть десятиліття, – розповів академік Носовський.

31 березня російські війська почали залишати зону Чорнобильської АЕС. Того ж дня загарбники навіть оформили акт, в якому було засвідчено, що з боку адміністрації «об'єкта, який охоронявся» до нацгвардії РФ претензій немає.

– Як виявляється, понад п'ять тижнів окупанти станцію «охороняли», та ще й так добре, що під час виходу війська розграбовували приміщення адміністративного корпусу, викрали техніку та інші цінні речі, – наголосив академік Носовський. – На жаль, виходячи з ЧАЕС, окупанти забрали в полон наших військових Національної гвардії України, які охороняли ядерні об'єкти. Під час відходу від Києва російські війська через Чорнобиль вивели приблизно 10 тисяч одиниць важкої техніки. Це були танки, колісна й інженерна техніка, котрі, як і самі військові, могли бути забруднені радіонуклідами під час руху зоною відчуження. Жодного радіаційного контролю техніки і військовослужбовців не здійснювалось, а сама техніка рухалася не тільки асфальтованими дорогами, а й ґрунтовими, порушуючи природні ґрунти й піднімаючи радіоактивний пил.

На щастя, ані новий безпечний конфайнмент, ані енергоблоки ЧАЕС, ані сховища відпрацьованого ядерного палива не були зруйновані.

5 квітня до Зони відчуження вирушили і керівники Державного агентства України з управління зоною відчуження. За словами академіка Носовського, вони відвідали офіси та виробничі майданчики державних підприємств у зоні і повідомили, що практично кожне офісне приміщення у будівлях підприємств має суттєві пошкодження, розбите й повністю розграбоване. Розграбована й пошкоджена практично вся автомобільна та спеціалізована техніка в автопарках підприємств. Знищено унікальні наукові та промислові лабораторії, вкрадено комп'ютери й офісну техніку, потрощено лабораторне і вимірювальне обладнання.

Як констатував Анатолій Володимирович, і зараз відвідування Чорнобильської зони залишається вкрай небезпечним, з огляду на наслідки перебування російських збройних формувань – є великі радіаційні ризики, вибухові загрози та логістичні перешкоди.

Юридична адреса Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України, лабораторна й офісна база розташовуються в Чорнобилі, який з 24 лютого по 31 березня також перебував під окупацією російських військ. Установа також дуже постраждала.

– Науково-дослідні лабораторії Інституту єдині у світі могли досліджувати комплексні наукові проблеми ядерної та радіаційної безпеки, що виникали на аварійних об'єктах атомної енергетики. Від моменту аварії на 4-му блоці Чорнобильської АЕС і досі основним завданням нашого інституту було забезпечити науково-технічний супровід робіт за такими найважливішими напрямами, як перетворення об'єкту «Укриття» на екологічно безпечну систему, дослідження стану паливовмісних матеріалів цього об'єкту, зняття з експлуатації ядерних енергоблоків, які відпрацювали свій термін, безпечне поводження з відпрацьованим ядерним паливом і радіоактивними відходами тощо, – розповів Анатолій Носовський.

Виконання досліджень за цими науковими напрямами здійснювалось завдяки наявності у структурі інституту спеціалізованих лабораторій радіохімічної, спектрометричної, матеріалознавчої, лабораторії ядерної та радіаційної безпеки, а також радіоекологічної.

– Тільки 12 квітня нам дозволили відвідати приміщення інституту, – повідомив академік. – Те, що ми побачили, – це повний жах і варварство. Вхідні двері у будинках і майже всіх лабораторних та офісних приміщеннях, а також у гуртожитках пошкоджено, дверні замки зламано. Більшість вікон у будівлях розбито, металеві сейфи зламано. Більшість унікального наукового обладнання радіохімічної, спектрометричної та матеріалознавчої лабораторій розграбовано та знищено російськими мародерами. Викрадено системні блоки, комп'ютерні сервери, оргтехніку, розбито або знищено вимірювальні пристрої. В усіх комп'ютерних станціях, що залишились у лабораторіях, вкрадено материнські плати. Складається враження, що мародерам було поставлено завдання зібрати всю інформацію про наукові дослідження інституту. Майже всю комп'ютерну техніку зносили в окреме приміщення, де мародери й виймали карти пам'яті.

Пограбовано гаражі з автомобільною технікою, яка використовувалася для поїздок науковців на об'єкти досліджень у Зоні відчуження, а також спецтехніка для перевезення радіоактив-

них матеріалів та проб, які ми брали з об'єкту «Укриття» та інших об'єктів у Зоні відчуження і довозили їх до лабораторій. З автомобільної техніки знято реєстраційні номери, а саму техніку – викрадено до Білорусі.

Як повідомив Анатолій Носовський, у лабораторіях знаходилися джерела іонізуючого випромінювання та зразки паливовмісних матеріалів з об'єкту «Укриття», які використовувались науковцями у дослідженнях. Вони знаходились у зачинених окремих спеціальних приміщеннях під знаками радіаційної небезпеки. Ці приміщення так і лишилися замкненими. «Це вказує на те, що в лабораторіях мародерили не прості солдати, а люди, які мають досвід з радіаційної безпеки», – констатував академік.

Він також розповів, що наукові співробітники інституту докладають зусиль, щоб донести інформацію про зруйнування й розграбування наукових лабораторій своїм колегам із закордонних наукових установ з проханням надати міжнародну технічну та фінансову допомогу для їх відновлення. «Ми розуміємо, що державний бюджет України в цей непростий час буде спрямований на оборону нашої держави, а після перемоги найважливішими будуть завдання, пов'язані з відновленням інфраструктури країни, а фінансування науки відбуватиметься за залишковим принципом, - зауважив Анатолій Носовський, – Тому зараз займаємось створенням фонду з назвою «Чорнобильський фонд з ядерної безпеки», який за допомогою наших міжнародних партнерів буде вирішувати питання відновлення втрачених лабораторій нашого інституту».

Президія НАН підтримала пропозиції Інституту проблем безпеки АЕС щодо залучення благодійної допомоги для відновлення наукових лабораторій, а також доручила Відділенню фізико-технічних проблем енергетики НАН спільно з відділом міжнародних зв'язків терміново подати до наукових закордонних установ, міжнародної наукової спільноти і фондів з підтримки наукових досліджень звернення щодо надання допомоги з відновлення споруд, лабораторно-офісного та технічного обладнання в місті Чорнобиль.

На запитання, чи приїздили до нас представники МАГАТЕ після того, як було звільнено ЧАЕС, і чи можуть вони надати якусь допомогу, Анатолій Носовський відповів, що отримати допомогу фінансами чи обладнанням від цієї організації дуже важко. «Вона й не може нічого зробити, адже в її керівництві є росіяни. І вся організація дуже залежить від РФ, яка є одним з найбільших її донорів».

Підготував Дмитро ШУЛІКІН
Фото з сайту НАН

СВІТ

Голова редакційної колегії —
президент НАН України академік Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

Головний редактор —
Лариса ОСТРОЛУЦЬКА

Індекс газети «Світ» — 40744

ЗАСНОВНИК:
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

РЕЄСТРАЦІЙНЕ СВІДОЦТВО:
КВ No24830-14770ПР від 5 травня 2021 р.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
03056, Київ, проспект Перемоги, 37.
тел.: (044) 204-93-39, (097) 270-50-89
hazeta_svit@ukr.net
http://svit.kpi.ua

Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій

Зам. 2213507

Газету віддруковано у ТОВ «Прес Корпорейшн Лімітед»